

Deze brochure is er voor **alleenstaande ouders** die een antwoord zoeken op praktische problemen rond specifieke thema's.

De kinderen

Hoe organiseer je kinderopvang?

Wat moet je weten over je kinderen en de school?

Vragen over de opvoeding van je kinderen?

Deze publicatie kwam tot stand op initiatief van:

RoSa. Documentatiecentrum, Bibliotheek en Archief voor Gelijke Kansen, Feminisme en Vrouwenstudies

Beste ouder

Ouder zijn is meer dan een voltijdse job, zeker als je er alleen voor staat. En 1 op de 10 ouders staat er vandaag alleen voor. Een alleenstaande ouder combineert drie voltijdse banen: de zorg voor het inkomen, de opvoeding van de kinderen en het huishouden. Bovendien heeft zelfs ruim 1 op de 3 alleenstaande ouders het moeilijk om de eindjes aan elkaar te knopen.

Daarom vind ik het erg belangrijk dat wij, vanuit het beleid helpen waar het kan. Met deze boekjes hoop ik een stukje van je zorgen weg te nemen. De 6 boekjes geven hapklare tips en info over: wonen, echtscheiding, geldzaken, gezondheid, kinderen en tewerkstelling. De info vond je al online. Maar omdat niet iedereen toegang tot het internet heeft, besloot ik de info in 6 handige boekjes te bundelen.

Dit boekje helpt je op weg om een goede kinderopvang en school te vinden. Een kinderopvang waar je kind ook terecht kan na de kantooruren? Een school dichtbij huis waar je kind zich echt goed voelt en opgevangen wordt, ook als het op school moeilijker gaat? Met dit boekje wordt je zoektocht makkelijker.

Vriendelijke groeten

Kathleen Van Brempt
Vlaams minister van Gelijke Kansen

INHOUD

KINDEROPVANG	4
Regelmatige kinderopvang	5
Lokaal overleg kinderopvang	8
Opvang voor zieke kinderen.....	8
Crisisopvang?	9
Babysit.....	9
Kinderopvang tijdens schoolvakantie.....	10
Als je werk zoekt, opleiding volgt of werk hebt gevonden	11
Kinderopvang en je belastingen.....	12
JE KINDEREN OP SCHOOL	13
Leerplicht.....	13
Vind een school in je buurt.....	14
Je kind op school en begeleiding	16
Meeleven op school?	18
ALS HET EVENTJES NIET MEER GAAT (OPVOEDINGSPROBLEMEN)	19
Opvoedingstelefoon 078 15 00 10.....	19
Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning (CKG).....	19
Centra voor Integrale Gezinszorg (CIG)	20
vzw Kinderdienst.....	20
Opvoedingswinkels.....	21
Centrum voor relatievorming en Zwangerschapsproblemen (CrZ).....	21
Oefenschool voor ouders	21
WAT VIND JE WAAR?	22

Voor alleenstaande ouders

4

KINDEROPVANG

Kinderopvang, het is een probleem waar veel ouders mee zitten. Je kan hulp vragen bij jouw ouders of bij burens. Je kan met vrienden een soort beurtrol organiseren. Maar altijd en wanneer het nodig is bij hen terecht kunnen, is waarschijnlijk een beetje teveel van het goede. Gelukkig bestaan er nog veel andere initiatieven die je kinderen opvangen als jij er niet bent. Meestal moet je daar wel voor betalen. Als je kinderopvang aan huis gebruikt (bv. babysit), moet je nagaan of je verzekerd bent tegen ongevallen. Als je via een organisatie werkt, is dat meestal het geval. Het is ook mogelijk dat je familiale verzekering tussenbeide komt. Sluit anders een verzekering *huishoudpersoneel* af. Vraag meer informatie aan je verzekeringsmakelaar.

Regelmatige kinderopvang

Vaak heb je elke week gedurende één of meerdere dagen kinderopvang nodig. Meestal is dat terwijl je aan het werk bent. Het kan natuurlijk ook zijn dat je het belangrijk vindt dat jouw kind(eren) met andere kinderen kunnen spelen,... Wat de reden ook is, je kan een beroep doen op veel verschillende initiatieven.

Om rekening mee te houden

- In bepaalde regio's is de vraag naar kinderopvang groot. Ga dus onmiddellijk op zoek naar kinderopvang zodra je weet dat je er nodig gaat hebben. Vraag ook altijd hoe het zit met reservatie en met wachtlijsten. Het kan zinvol zijn om je kind bij verschillende initiatieven op de wachtlijst te zetten. Telefooneer ook af en toe eens om op de hoogte te zijn van je plaats op de wachtlijst.
- Als je kind een opvangplaats heeft, verwacht niet dat alles op de kinderopvang gebeurt zoals jij dat thuis doet. Iedere kinderopvangplaats heeft eigen methodes en een eigen visie op hoe je met kinderen moet omgaan. Dat moet jij als ouder respecteren. Vergeet daarbij niet dat een goed gesprek soms wonderen doet.
- Als je kind om welke reden dan ook niet naar de afgesproken kinderopvang gaat, verwittig die kinderopvangplaats dan op tijd.
- Vraag heel goed wat het beleid is ten aanzien van zieke kinderen. Mogen ze er blijven? Word je getelefoneerd? Moet je ze komen halen als ze ziek zijn?

Soorten kinderopvang

- Kinderdagverblijven (beter bekend als kribbe of crèche) vangen baby's en peuters in groep op in speciaal ingerichte lokalen. Soms letten ze ook op schoolgaande kinderen (kleuters en lager onderwijs) buiten de schooluren. De kleinste kinderdagverblijven hebben plaats voor 23 kinderen, de grootste meer dan 100.
- Mini-crèches zijn vergelijkbaar met kinderdagverblijven maar kunnen slechts tussen 8 en 22 kinderen opvangen.

- Onthaalouders, al dan niet aangesloten bij een dienst voor opvanggezinnen, vangen tot 7 (of 8 voor erkende onthaalouders) kinderen (eigen kleine kinderen meegerekend) op in hun eigen woning.
- In een Initiatief Buitenschoolse Opvang (IBO) kunnen schoolgaande kinderen voor en na de schooluren worden opgevangen en in de schoolvakanties.
- Sommige scholen organiseren zelf buitenschoolse opvang.

Kind & Gezin

De belangrijkste organisatie in verband met kinderopvang in Vlaanderen en Brussel is Kind & Gezin. Dat is een openbare instelling die zoveel mogelijk kansen wil creëren voor elk kind. Kind & Gezin organiseert zelf geen kinderopvang maar geeft wel heel veel informatie: waar kan je kinderopvang vinden, waarop moet je letten, wat is goede kinderopvang,... Ook draagt Kind & Gezin door regelmatige controles bij aan de kwaliteit van de kinderopvang in Vlaanderen en Brussel. Dat doet de organisatie door initiatieven te erkennen of door een attest van toezicht af te leveren.

Thuisopvang, eenmalige opvang, jeugdverenigingen,... worden niet gecontroleerd. Je kan deze dan ook niet terugvinden via Kind & Gezin. Om een zicht te krijgen op deze initiatieven en op opvang op school kan je de lokale overleggroep contacteren (zie verder).

Kijk zeker op <http://www.kindengezin.be> > *ouder* > *kinderopvang*. In de rubriek 'opvangadressen' kan je via een aantal zoekopties een kinderopvangplaats vinden die aan jouw wensen voldoet.

Flexibele kinderopvang

De meeste kinderopvangplaatsen zijn normaal open tussen 7u 's morgens en 18u 's avonds. Heb je opvang nodig buiten die uren, dan heb je flexibele kinderopvang nodig. Die vind je op dezelfde webstek. Klik links onderaan het scherm op 'uitgebreid'. Zo krijg je een aantal nieuwe keuzemogelijkheden waaronder ook 'dringende opvang, opvang in het weekend, opvang in een andere taal, ...'. Je kan ook het 'Lokaal overleg kinderopvang' contacteren. Het adres vind je ook via <http://www.kindengezin.be> > *ouder* > *kinderopvang* > *opvangadressen*.

Vanaf 1 september kan je dienstencheques gebruiken om je kinderen die nog geen 4 jaar zijn thuis te laten opvangen terwijl jij aan het werk bent. Je kan per

jaar minimaal 5 en maximum 40 dienstencheques kopen. Ze zijn enkel bedoeld voor occasionele of dringende opvang. De prijs van een dienstencheque is afhankelijk van je inkomen. Meer info op de website van Kind & Gezin.

Kostprijs

Hoeveel dat allemaal kost, hangt af van een aantal factoren (hoe lang duurt de opvang, hoeveel van jouw kinderen gaan al naar die opvang, eten, ...). Daarbij zijn er ook nog twee systemen die bepalen wat je moet betalen.

- Bij onthaalouders die zijn aangesloten bij een erkende dienst voor opvanggezinnen en bij erkende kinderdagverblijven is de prijs afhankelijk van je inkomen. Je kan de prijs op de webstek van Kind & Gezin berekenen. Bij de start van de opvang wordt de prijs vastgelegd. Elk jaar op 1 juli wordt die opnieuw berekend en vastgelegd voor een jaar. Herziening op andere momenten is alleen mogelijk als je inkomen met 20% is gedaald t.o.v. het inkomen waarop de prijs is berekend. Als je meer kinderen ten laste krijgt, wordt de korting onmiddellijk verrekend.
- Buitenschoolse opvang voor schoolgaande kinderen (zowel in een erkend kinderdagverblijf als een IBO) en zelfstandige initiatieven kunnen zelf hun prijs bepalen. Soms is er een sociaal tarief.

Vraag op voorhand goed hoeveel je moet betalen, wanneer je moet betalen, wat er allemaal in de prijs is inbegrepen, of er nog extra kosten zijn, hoe je moet betalen... Vergeet ook niet dat je de kosten voor kinderopvang kan aftrekken van je belastingen (zie verder).

Als je niet via Kind & Gezin wil werken, kan je altijd eens proberen bij het OCMW of bij de gemeente. Vaak hebben zij een goed zicht op kinderdagverblijven in je regio en op diensten voor opvanggezinnen.

Lokaal overleg kinderopvang

In de meeste gemeenten is er een lokaal overleg kinderopvang waar iedereen die bij kinderopvang betrokken is (onthaaltouders, kinderdagverblijven, initiatieven voor buitenschoolse opvang, de scholen, het jeugdwerk, ouders, het gemeentebestuur en het OCMW), aan deelneemt. Het lokaal overleg moet ouders informeren over alle mogelijkheden die ze hebben voor buitenschoolse kinderopvang, kampen, speelpleinen en andere activiteiten voor kinderen. Meer info vind je bij je gemeente of bij Kind & Gezin.

Opvang voor zieke kinderen

Je kinderen worden af en toe ziek. Dat hoort er nu eenmaal bij. Meestal kunnen ze dan niet terecht bij hun gewone kinderdagverblijf of onthaalouder. Vraag het hen zeker voor je je ziek kind erheen brengt. Als ze er niet terecht kunnen of als ze niet naar school kunnen, moet je natuurlijk ook niet wanhopen. Er zijn voldoende initiatieven die zieke kinderen thuis opvangen. Meestal moet je hen wel minstens een dag op voorhand contacteren, dus waarschijnlijk moet je een dag andere opvang regelen. Als je zelf verlof moet nemen, vraag dan aan de werkgever om sociaal verlof. Bij het bezoek aan de huisarts met je zieke vraag je om een attest voor sociaal verlof.

- Alle ziekenfondsen bieden een thuisopvang voor zieke kinderen aan. Contacteer hen dus zeker om te zien of er hulp beschikbaar is en hoeveel het kost.
- Een aantal afdelingen van Familiehulp voorzien binnen 24u na de aanvraag opvang voor je zieke kind. Contacteer Familiehulp voor meer informatie.
- Sommige bedrijven hebben een regeling om zieke kinderen thuis op te vangen. Vraag er eens naar op je werk.
- Soms kan de gemeente of het OCMW je helpen.
- In een aantal gemeenten in Vlaams-Brabant (fusiegemeenten Begijnendijk, Rotselaar, Aarschot, Landen, Hoegaarden en Bierbeek; [016 24 49 17](#)) en Oost-Vlaanderen (fusiegemeenten Lochristi, Wachtebeke, Moerbeke, Stekene en Sint-Gillis-Waas; [0473 69 14 61](#)) kan je terecht bij Landelijke kinderopvang. Je betaalt € 1,74 per kind per uur

met een minimum van 4 uren. Je aanvraag moet gebeuren vóór 12 uur op de dag voor je opvang wil.

Crisisopvang?

vzw Kinderdienst organiseert crisisopvang, indien nodig nog dezelfde dag. Contacteer hen op **02 289 72 70** of via <http://www.kinderdienst.be>.

Babysit

Zin om eens een avondje uit te gaan? Een oudercontact? Dan komt een babysit zeker van pas.

- De kinderoppasdienst van de Gezinsbond (vroeger De Bond van Grote en Jonge Gezinnen) is heel bekend. Om er gebruik van te maken moet je wel lid zijn (€ 30 per jaar) en heb je een kinderoppasboekje nodig. Dat kost € 6. Met het kinderoppasboekje is je babysit voor 5 babysitbeurten verzekerd. Een paar dagen voor je een babysit nodig hebt, contacteer je de plaatselijke coördinator die dan een babysit zoekt die het beste aan jouw wensen voldoet.
 - Vóór 19u en na 24u betaal je € 3 per uur.
 - Tussen 19u en 24u betaal je € 2,5 per uur.
 - Als je babysitter blijft overnachten, ben je hem/haar sowieso een ontbijt en € 7,5 verschuldigd.

Betalen doe je aan de babysitter rechtstreeks. Daarbij vul je ook het kinderoppasboekje in. Eén exemplaar is voor jou, het andere voor de babysit. Je moet minimum € 7,5 betalen.

- De babysitdienst van Solidariteit voor het Gezin. Lidgeld is niet vereist. Je moet wel een kinderoppasboekje (€ 6) kopen waarmee de babysit 5 oppasbeurten is verzekerd. Zodra je weet dat je een babysit nodig hebt, doe je een aanvraag via e-mail (babysitdienst@svhg.be) of telefoon op **070 233 028**.

Je betaalt € 3 per uur met een minimum van € 8.

Een overnachting met ontbijt kost € 8.

Een babysit op Kerstmis of oudjaar kost je tweemaal zoveel.

- Sommige ziekenfondsen hebben een babysitdienst. Vraag het eens na bij je ziekenfonds.
- Als je in een universiteitsstad woont, kan je eens vragen bij de jobdienst van die universiteit of er geïnteresseerde studenten zijn.
- Je kan natuurlijk ook altijd zelf een babysit zoeken via zoekertjes (bv. op internetforums, op school), vragen aan vrienden, burens, op school.
- Handig zijn misschien de volgende websites:
 - <http://www.oppassen.be>
 - <http://www.zoekoppas.be>
 - <http://www.babysitonline.be>

Nadat je je gratis hebt geregistreerd, kan je in de databank zoeken naar een babysit. Je kan beoordelingen geven. Je kan je ook zelf opgeven als oppas.

Kinderopvang tijdens schoolvakantie

Als je kind(eren) naar school gaan, kunnen de schoolvakanties voor opvangproblemen zorgen. Sommige scholen organiseren opvang tijdens de vakantie en soms is er plaats in een **Initiatief Buitenschoolse Opvang** (IBO). Je kan ook volgende initiatieven overwegen.

- **De grabbelpas** voor kinderen tussen 3 en 12 jaar. Misschien hoort jouw gemeente bij de 170 gemeentebesturen die tijdens de schoolvakanties allerlei activiteiten voor kinderen organiseren. Om eraan deel te nemen, heeft je kind een grabbelpas nodig. De gemeente bepaalt de prijs. Gemiddeld kost een grabbelpas tussen € 2,5 en € 5. Met de grabbelpas kan je niet alleen je kind inschrijven voor de verschillende activiteiten (waarvoor je wel nog moet betalen), maar heb je soms ook korting in het plaatselijke zwembad, skatepark, sportvelden, culturele activiteiten,... Belangrijk is wel dat je er vroeg bij bent. Aan de meeste activiteiten kan maar een beperkt aantal kinderen meedoen. Meer info vind je bij je gemeente.
- **De swappas** werkt op een vergelijkbare manier maar de activiteiten bij de swappas zijn alleen voor 12- tot 15-jarigen. Ook hier weet je gemeente er meer over of surf naar <http://www.swappas.be>.

- In de meeste gemeenten is er een **speelpleinwerking**. Meer info bij (de jeugddienst van) je gemeente en op <http://www.speelplein.net> of telefonisch op **02 269 71 80**. Vergeet niet op tijd in te schrijven want meestal kan een speelplein maar een beperkt aantal kinderen opvangen.
- Nog een mogelijkheid is om je kind(eren) te laten deelnemen aan een **kamp** (een sportkamp, een taalkamp, met de jeugdbeweging of met het ziekenfonds). Voor je kind(eren) kan het alleszins een leuke en leerrijke ervaring zijn.
- Sommige werkgevers organiseren samen met de organisatie **Landelijke Kinderopvang** vakantieopvang voor de kinderen van hun werknemers. Meer informatie over deze actie kan je bij <http://www.landelijkekinderopvang.be> krijgen of telefonisch op **016 24 39 81**.
- Kijk ook eens bij **vzw Kinderdienst**. Zij organiseren kinderopvang tijdens de vakantieperiodes. Tijdens de zomervakantie staan ze ook in voor een sociaal kamp voor kinderen tussen 6 en 12 jaar. Dat kamp duurt twee weken. Meer informatie op <http://www.kinderdienst.be> of telefoneer naar **02 289 72 70**.

Als je werk zoekt, opleiding volgt of werk hebt gevonden

- De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (VDAB) geeft werkzoekenden die bij hen in begeleiding zijn informatie over kinderopvang bij jou in de buurt. Documentatiemateriaal (brochures, affiches e.d.) van kinderopvangprojecten, crisisopvang enz. vind je ook in de Werkwinkels en de Competentiecentra van de VDAB. Werkzoekenden die een beroepsopleiding volgen via de VDAB kunnen rekenen op een bijdrage in de kosten van de kinderopvang. Je krijgt per halve dag opleiding € 4 bruto. Die bijdrage is beperkt tot één kind zolang het nog niet naar de kleuterschool gaat zolang het nog niet naar de kleuterschool gaat. Vanaf 1 januari 2008 zal de regelgeving aangepast worden. Voor meer informatie zal je tijdig terecht kunnen bij de VDAB.
- De Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling (BGDA) voorziet in kinderopvang voor kinderen tot 3 jaar terwijl je een af-

spraak hebt met een mogelijke werkgever, je deelneemt aan selectieproeven, als je een dienst van de BGDA bezoekt en tot 3 maanden nadat je werk hebt gevonden. Je betaalt hiervoor € 1,48 tot € 3,22 voor een korte opvang, € 5,45 voor een volledige dag en € 3,71 voor een halve dag. Meer informatie op <http://www.bgda.be> > *diensten* of telefonisch op *02 505 16 35*.

- De Rijksdienst Voor Arbeidsvoorziening (RVA) geeft een kinderopvangtoeslag van € 743,68 aan alleenstaande ouders die na een periode van langdurige werkloosheid, waarin ze als volledig werkloze werden vergoed, weer aan het werk gaan. Je moet hiervoor wel een contract van onbepaalde duur hebben en minstens een halftijdse job. Deze toeslag moet je bij de RVA aanvragen. Daarvoor moet je een formulier van de RVA (C 131 S, kan je downloaden op hun site <http://www.rva.be> > *formulieren in de rubriek e-gov > per nummer in de linkse balk*) samen met een kopie van je arbeidsovereenkomst bij je uitbetalingsinstelling (vakbond of hulpkas) binnen brengen.

Kinderopvang en je belastingen

Sinds 2006 kunnen de meeste kosten die voor het opvangen van kinderen jonger dan 12 jaar worden gemaakt, van de belastingen worden afgetrokken. Hou goed de verschillende fiscale attesten (als je van meer dan één soort kinderopvang gebruik hebt gemaakt) bij. Tel de verschillende bedragen op en vul het resultaat in op de belastingbrief onder vak VIII, code 1384. De fiscale attesten stuur je mee met de belastingbrief.

Als je kind jonger is dan drie jaar kan je kiezen. Ofwel geef je de kosten van kinderopvang aan op de belastingbrief en kan je genieten van de belastingvermindering. Als je geen gebruik maakt van betalende kinderopvang, dan heb je recht op een verhoging van de belastingvrije som (wordt automatisch berekend).

Meer informatie op de website van de fiscus (<http://fiscus.fgov.be/interfa-oifnl/kinderopvang/inleiding.htm>) en bij Kind & Gezin (<http://www.kindengezin.be> > *ouder > kinderopvang > belastingen*).

JE KINDEREN OP SCHOOL

Het belang van goed onderwijs is niet te onderschatten. Het gaat niet alleen om het diploma waarmee je je op de arbeidsmarkt begeeft. Je spendeert een groot deel van je jonge leven op de schoolbanken. Daarom alleen al is het belangrijk om als ouder stil te staan bij de schoolkeuze en de prestaties van je kinderen op school te volgen.

Heel veel informatie vind je in de brochure 'Gids voor ouders met kinderen in het basisonderwijs'. Die kan je downloaden op <http://www.ond.vlaanderen.be> > *leren* > *Gids voor ouders (onder de titel 'basisonderwijs')* of gratis telefonisch bestellen op 02 553 66 53.

Met al je vragen over jouw rechten en plichten en die van je kinderen in het basisonderwijs, kan je terecht op 02 553 04 15.

Leerplicht

In België is er een leerplicht van (normaal) 6 tot 18 jaar. De leerplicht start op 1 september in het jaar waarin je kind 6 wordt (is geworden) en eindigt op de achttiende verjaardag of op 30 juni van het jaar waarin je kind 18 wordt. De leerplicht eindigt ook zodra je kind het diploma secundair onderwijs behaalt, zelfs al is je kind dan nog geen 18 jaar. Leerplichtig onderwijs in België is gratis. Dat betekent dat je geen inschrijvingsgeld betaalt.

De kleuterschool is er voor kinderen jonger dan 6 jaar. Kleuteronderwijs is niet verplicht maar wel gratis en heel goed uitgebouwd in België. Je kind kan op de eerste instapdag nadat het 2,5 jaar wordt, naar de kleuterschool. Per schooljaar zijn er 6 instapdagen. Dat zijn de eerste schooldag van februari en de eerste schooldagen na de 5 vakantieperiodes (herfstvakantie, kerstvakantie, krokusvakantie, paasvakantie en grote zomervakantie). Zodra je kind 3 jaar is, kan het elke dag starten in het kleuteronderwijs.

Leerplicht betekent dat je als ouder de plicht hebt je kind te laten leren. De meeste ouders schrijven hun kind daarom in op een school. In België is er

geen schoolplicht. Je kind moet dus niet naar een school. Huisonderwijs is ook mogelijk. Dat moet je zelf organiseren en betalen. De inspectie kan steeds controleren of je kind thuis echt onderwezen wordt. Huisonderwijs vergt heel wat inzet en discipline, zowel van jou als van je kind. Denk er wel aan dat een school meer is dan een plaats waar je een diploma kan behalen. Kinderen krijgen er de kans om leeftijdsgenootjes te leren kennen en een vriendenkring uit te bouwen. Als je toch van plan bent huisonderwijs te geven aan je kind, verwittig dan het departement Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap ten laatste op de dag dat je met dit onderwijs start.

Een 'verklaring van huisonderwijs' kan je vinden op

<http://www.ond.vlaanderen.be> > [leren](#) > [website basisonderwijs voor ouders](#) (links onder de titel 'basisonderwijs'). Op de verklaring vind je het adres waar je ze heen moet sturen.

Vind een school in je buurt

Adressen van kleuterscholen en lagere scholen vind je op <http://www.ond.vlaanderen.be/onderwijsaanbod> > [basisonderwijs](#) (linkse balk) > [kies voor gewoon of buitengewoon basisonderwijs](#). Als ouder mag je vrij kiezen naar welke school je kinderen gaan op voorwaarde dat er plaats is in die school. Wacht daarom niet te lang met de inschrijving van je kind. Contacteer de school van je keuze voor meer inlichtingen.

Veel scholen hebben maar een beperkt aantal plaatsen. Vaak hebben scholen vaste dagen om kinderen in te schrijven. Zorg dat je een officieel document (bv. sis-kaart) met de juiste schrijfwijze van de naam van je kind en de geboortedatum, bij je hebt bij de inschrijving. Je hebt ook het rijksregisternummer van je kind nodig.

Er zijn twee redenen waarom een school de inschrijving van je kind mag **weigeren**.

- Er ontstaat een veiligheidsprobleem bij extra inschrijvingen. Daarmee wordt bedoeld dat de school *vol* is.
- De andere reden is dat je kind tijdens één van de twee voorbije schooljaren uit die school werd gezet.

Er zijn ook twee situaties waarin de school kan beslissen om jouw kind **door te verwijzen** naar een andere school.

- De school denkt dat het jouw kind niet de nodige begeleiding kan geven (bv. als je kind een handicap heeft of zorgbehoevend is of als het leerproblemen heeft).
- De thuistaal van je kind is niet de taal van de school. De school kan je kind doorverwijzen als het taalevenwicht van de school op de helling staat.

Zowel bij een doorverwijzing naar een andere school als bij een weigering om je kind in te schrijven, moet de school je binnen 4 dagen een brief sturen met uitleg waarom de school die beslissing heeft genomen. Als je niet akkoord bent met een weigering of een doorverwijzing, ga dan eerst een gesprek aan met de school. Als je na dat gesprek nog altijd niet akkoord bent, kan je je tegen het besluit van de school verzetten. Hoe je dat doet, lees je in de brochure 'Gelijke onderwijskansen voor elk kind...scholen maken er werk van'. Die kan je vinden op <http://www.ond.vlaanderen.be/gok> > brochures (linkse balk).

Lees goed het schoolreglement voor je je kind inschrijft. Zo weet je wat er wel en niet kan op de school. Ook is het belangrijk dat je weet wat je moet doen bij bv. afwezigheden, hoe de school je kind straft als het zich misdraagt,...

Hoewel onderwijs in België gratis is (je moet geen inschrijvingsgeld betalen, je moet de leerkrachten niet rechtstreeks betalen), loopt de rekening van je schoolgaande kind toch op.

Vraag bij de inschrijving van je kind een goed overzicht van wat je allemaal moet betalen. Denk daarbij aan schoolmateriaal dat een tijdje meegaat (boekentas, atlas, rekentoestel, woordenboek), schoolmateriaal dat je elk jaar opnieuw moet kopen (boeken, werkschriften, kaftpapier, schrijfgerief, fotokopieën, ...), aan schoolgebonden kledij (uniform, sportkledij), aan uitstappen, maaltijden op school, eenmalige kosten (klasfoto,...). Vergeet zeker ook niet het vervoer van en naar de school. Zo kan je je uitgaven beter plannen en sta je niet voor verrassingen. De duurste maand is september. De meeste schooluitstappen zijn er in het derde trimester (na Pasen).

Je kind op school en begeleiding

Het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB)

Voor elk probleem met je kind op school zijn de consulenten van het CLB een belangrijk aanspreekpunt.

Het CLB heeft verschillende functies.

- Preventieve gezondheidszorg: medische onderzoeken bij leerlingen, vaccinatiecampagnes en maatregelen om de verspreiding van besmettelijke ziekten te voorkomen.
- Advies bij de studie-en beroepskeuze van je kind en over een eventuele doorverwijzing naar het buitengewoon onderwijs.
- Steun bij een doorverwijzing of weigering van inschrijving.
- Begeleiding van zowel leerlingen als hun ouders bij problemen.

Als je meer wil weten over het CLB, bezoek dan
<http://www.ond.vlaanderen.be/clb>.

Van lagere school naar middelbaar

Dat is voor je kind een grote stap. Van een vertrouwde omgeving komt je kind terecht in een nieuwe, meestal veel grotere school met veel nieuwe gezichten en mogelijkheden. Je moet een aantal keuzes maken die een invloed hebben op hoe je kind die overstap verteert. Je moet een school kiezen en je moet een richting kiezen.

- Als je kind het getuigschrift basisonderwijs behaalt, is de keuze voor 1A de logische keuze. Binnen 1A kan je ook nog een richting kiezen.
- 1B is er voor leerlingen die het getuigschrift basisonderwijs niet hebben behaald. Als je kind moeilijkheden heeft met taal of rekenen is 1B ook een optie.

Tot 15 januari kan je kind van 1A naar 1B overgaan. Van 1B naar 1A kan tot 15 november.

De lagere school en het CLB geven je advies over welke richting het meest geschikt lijkt voor je kind.

Lees ook de brochure 'WATHOE: kiezen na de basisschool'. Die vind je op <http://www.go-clb.be> > *publicaties en werkmiddelen (linkse balk)* > *info-brochure 'Wathoe: kiezen na de basisschool'- versie alle netten*.

Pesten op school

Kinderen kunnen hard voor elkaar zijn. Het feit dat jouw kinderen niet uit een traditioneel gezin komen, kan soms al genoeg reden zijn om gepest te worden. Als dat gebeurt, is het belangrijk dat je het op school en bij het CLB meldt. Is die stap te groot, dan is Limits vzw het aanspreekpunt bij uitstek. Je kan er telefonisch advies krijgen over pesten, geweld en ongewenst seksueel contact op school. Dat kan anoniem. Soms is het beter om op z'n minst een voornaam te geven. Zo word je een eventuele volgende keer beter geholpen. Als je het echt nodig hebt, kan je een persoonlijke afspraak maken. Op jouw vraag kan Limits vzw de directie van de school van je kind contacteren. Je kan Limits vzw elke werkdag tussen 10u en 17u bereiken op **016 20 85 88**. Meer informatie krijg je op <http://www.iswlimits.be> > *steunpunt onderwijs (linkse balk)*.

Een nieuwe en snel groeiende vorm van pesten is 'cyberpesten'. Dat is pesten via chat, sms, e-mail. Het is veel anoniemer. Het erge eraan is dat de gepeste niet onmiddellijk kan reageren en dat er een veel groter publiek kan zijn. Het is het beste niet te reageren op haat-sms'jes of ongewenste e-mails maar om bewijsmateriaal te verzamelen als de pesterijen blijven duren. Het is een goed idee om dat bewijsmateriaal te tonen aan iemand die je vertrouwt: een vriend, een leerkracht, ... Aan documentjes hangt vaak de naam van de eigenaar van de computer die ze verstuurt. Kijk of je die te weten kan komen. Misschien kan je het pesten op een technische manier stoppen. Breng de administrator van de chatroom op de hoogte. Die kan de pestkop waarschuwen en verwijderen. Internet providers kunnen websites met pesterijen verwijderen. Blokkeer de afzender van ongewenste e-mails, sms'jes of berichten op msn.

Als iemand jou of je kind stalkt of blijft bedreigen, schakel je de Federal Computer Crime Unit (FCCU) van de politie in. Die kan bv. op zoek gaan naar het IP-adres van de computer van waaruit pestboodschappen vertrekken. De 'Federal Computer Crime Unit' bereik je via e-mail op contact@fccu.be.

Meeleven op school?

Er bestaan veel initiatieven voor ouders die nauwer betrokken willen zijn bij het schoolgebeuren van de kinderen. Een greep uit de mogelijkheden:

- Met het maandelijks tijdschrift 'Klasse voor ouders', dat gratis via de deelnemende scholen wordt verdeeld, sta jij als ouder dicht bij de leefwereld van je kinderen. Voor kinderen uit het vijfde en zesde leerjaar van het lager onderwijs is er het tijdschrift 'Yeti'. Dat wordt ook gratis verdeeld door de scholen die erop zijn ingeschreven. Meer informatie op <http://www.klasse.be>.
- Je kan actief meewerken op de school als bv. voorleespapa of vertelmama. Je kan mee zorgen voor vervoer of je kan uitstappen begeleiden. Als je iets wil doen, laat het zeker aan de school weten.
- Een andere mogelijkheid om dicht bij de school van je kind te staan, is door mee te werken in een oudervereniging of een oudercomité. Als er één actief is in de school van je kinderen, krijg je bij de start van het nieuwe schooljaar zeker een uitnodiging om mee te werken. De meeste ouderverenigingen zijn aangesloten bij één van de volgende overkoepelende organisaties:
 - Raad voor Ouders van het Gemeenschapsonderwijs (ROGO) te vinden via <http://www.rogovzw.be>.
 - Koepel van Ouderverenigingen van het Officieel Gesubsidiëerd Onderwijs (KOOGO) via <http://www.ovsg.be> > *ouders, leerlingen en cursisten* > *koogo*.
 - Vlaamse Confederatie van Ouders en Ouderverenigingen (VCOV) te bereiken op <http://www.vcov.be> > *interessante links*.
- Als je het nog wat formeler wil doen, kan je je laten verkiezen voor de ouderraad van de school van je kind. Daarin overleg je met andere ouders over allerlei zaken die met de school te maken hebben. De belangrijkste taak die je in de ouderraad hebt, is het ondersteunen (en soms kiezen) van de ouders die in de schoolraad zitten.

Meer informatie over deze onderwerpen krijg je op <http://www.ond.vlaanderen.be> > *leren* > *gids voor ouders* > *participatie van ouders en leerlingen ... (linkse balk)*.

ALS HET EVENTJES NIET MEER GAAT (OPVOEDINGSPROBLEMEN)

Het kan al eens gebeuren dat je het gevoel hebt dat alles je boven het hoofd groeit. Dat kan om heel uiteenlopende redenen gebeuren. Dan kan je steun gebruiken. Gelukkig bestaan er organisaties die je hierin helpen. Ook als je heel specifieke vragen over opvoeding hebt, kan je in deze rubriek terecht. Het is een goed idee om eerst de 'Gids voor gezinnen' te lezen. Je vindt die gids op <http://www.vlaanderen.be> > *welzijn & gezondheid (onderaan)* > *gezin en samenleving* > *doorklikken*.

Een bezoekje aan de website van de 'Raad van Ouders van de Jeugdhulp vzw' is ook aan te raden, te vinden op <http://www.oudersenjeugdhulp.be> > *ouders en jeugdhulp*. Onder de rubriek 'aanbod' vind je een aantal organisaties die je misschien op weg kunnen helpen.

Opvoedingstelefoon 078 15 00 10

Heb je twijfels, vragen en zorgen rond de opvoeding van je kinderen, denk dan aan de opvoedingstelefoon. Soms kan praten over je problemen al wonderen doen. Elke werkdag tussen 10u en 13u en tussen 14u en 17u kan je de hulpverleners van de opvoedingstelefoon anoniem telefoneren. Op donderdag is de opvoedingstelefoon ook bereikbaar tussen 19u en 21u. Bel naar **078 15 00 10**. Dat kost je evenveel als een gewoon zonaal telefoongesprek. Meer informatie krijg je op <http://www.opvoedingstelefoon.be>. Als je een dringend probleem hebt buiten de uren van de opvoedingstelefoon kan je anoniem Teleonthaal bellen op het gratis nummer **106**.

Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning (CKG)

Een Centrum voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning (CKG) is er voor jou als je problemen hebt met je kinderen tot 12 jaar oud of als je eigen problemen

verhinderen dat je voldoende tijd hebt voor de opvoeding van je kinderen. Je kan er ook terecht als je vragen hebt over opvoeding.

Een CKG kan je op 3 manieren helpen. Na een gesprek wordt besloten welke vorm het beste bij jouw situatie past.

- Er komt iemand bij jou thuis. Samen zoeken jullie uit hoe het komt dat de dingen niet lopen zoals jij zou willen. De begeleider toont hoe je de verzorging van je kind of een moeilijke situatie beter kan aanpakken.
- Je kind wordt voor een korte tijd overdag of 's nachts in een CKG opgevangen in een huiselijke sfeer.
- Als het nodig is, kan je kind ook voor een beperkte periode dag en nacht in een CKG verblijven.

Voor een begeleider die je thuis komt bezoeken, betaal je niets. Wordt je kind opgevangen, wordt een bijdrage verwacht. Die bijdrage is afhankelijk van je inkomen.

CKG's zijn 24u op 24, 7 dagen op 7 te bereiken.

Wie meer wil weten, gaat naar <http://www.ckg.be>.

Centra voor Integrale Gezinszorg (CIG)

In een Centrum voor Integrale Gezinszorg (CIG) kan je samen met je kind(eren) terecht als je problemen hebt. Een CIG biedt jou en je kinderen beschermende opvang. Daarnaast word je begeleid om aan je problemen het hoofd te bieden. Er zijn in Vlaanderen zes erkende CIG. Hun contactgegevens vind je achteraan.

vzw Kinderdienst

Via vzw Kinderdienst kan je kinderen tussen 0 en 12 jaar een tijdje laten opvangen als het je even te veel is. Dat kan voor enkele dagen tot ten hoogste drie maanden. Een leuk idee is het *peterschap*. Vzw Kinderdienst probeert om samen met jou een opvanggezin te vinden waar je kinderen bv. een paar weekends per maand heen kunnen. Je kan vzw Kinderdienst elke werkdag bereiken op het nummer **02 289 72 70** tussen 9u en 13u en tussen 13.30u en 17u. Als je buiten deze uren belt, kan je een berichtje inspreken op het ant-

woordapparaat. Vergeet niet je naam en telefoonnummer te vermelden. Vzw Kinderdienst belt je dan zo snel mogelijk terug.

Meer informatie krijg je op <http://www.kinderdienst.be>.

Opvoedingswinkels

Er zijn opvoedingswinkels in Brussel (*02 247 39 60*), Genk (*089 36 79 40*), Oostende (*059 25 53 04*), Roeselare (*051 24 87 89*), Turnhout (*014 68 75 57*), en Wetteren (*09 330 05 38*). Ouders krijgen er gratis advies over de opvoeding van hun kinderen.

Op de webstek van de opvoedingswinkel voor Genkse ouders staan een aantal interessante brochures over specifieke thema's. Als je vragen hebt over straffen en belonen, slaapproblemen, multimedia en opvoeding, drukke kinderen en zindelijkheid loont het zeker de moeite om eens langs te gaan op hun webstek, ook al woon je niet in Genk.

Je vindt de brochures op <http://www.opvoedingswinkel.be> > *home* (*linkse balk*) > *klik op het logo* > *brochures* (*linkse balk*).

Centrum voor relatievorming en Zwangerschapsproblemen (CrZ)

Jonge ouders kunnen terecht bij het CrZ.

Hun aanbod vind je op <http://www.crz.be> > *tienerzwangerschap*.

Oefenschool voor ouders

In een oefenschool voor ouders kom je samen met andere ouders. Zo kan je ontdekken hoe andere ouders problemen aanpakken. Je leert er bij over het opvoeden van kinderen.

Oefenscholen worden georganiseerd door de Gezinsbond.

Meer informatie op <http://www.gezinsbond.be> > *dienstverlening* > *verenigingsleven (voor volwassenen)* of telefoneer op maandag of woensdag naar *02 507 89 46* (Hilde Franck).

WAT VIND JE WAAR?

Kinderopvang

Kind & Gezin

www.kindengezin.be

078 150 100 (elke werkdag tussen 8u en 20u)

Lokaal Overleg Kinderopvang

www.kindengezin.be > ouders > kinderopvang (bij onderwerpen) > opvangadressen (in de balk links) > Lokaal Overleg

In de tekst klik je op 'je gemeente'. Selecteer in de lijst jouw gemeente > toevoegen > zoek

Contactgegevens van je gemeente vind je in een telefoonboek. Op internet kan je ze meestal vinden op www.'je gemeente'.be

Opvang zieke kinderen

Ziekenfondsen nationale websites:

Christelijke mutualiteiten (CM)

www.cm.be

Socialistische mutualiteiten

www.socmut.be

Liberale mutualiteiten

www.mut400.be

Landsbond van de onafhankelijke ziekenfondsen

www.mloz.be

Landsbond van de neutrale ziekenfondsen

www.mutualites-neutres.be

Familiehulp

www.familiehulp.be

Adressen voor de zorgregio waar je bij hoort

www.familiehulp.be > contact (balk bovenaan) > zorgregio > vul in de kader je postcode in > zoeken

Landelijke kinderopvang

www.landelijkekinderopvang.be

Vlaams-Brabant (opvang zieke kinderen)

016 24 49 17

Oost-Vlaanderen (opvang zieke kinderen)

0473 69 14 61

Crisisopvang**vzw Kinderdienst**

www.kinderdienst.be

02 289 72 70

Babysitdiensten**De Gezinsbond**

www.gezinsbond.be

02 507 89 61 (Marleen De Smedt)

kinderoppas@gezinsbond.be (vermeld je woonplaats)

Om je plaatselijke coördinator te vinden:

[www.gezinsbond](http://www.gezinsbond.be) > trefwoorden (linkse balk) > onder b vind je 'babysit'

Solidariteit voor het gezin

www.gezinszorg.be

070 233 028

babysitdienst@svhg.be www.oppassen.be

Tijdens de vakantie**Grabbelpas**

Meer info bij je gemeente

www.vvj.be/content/grab_kennis

Swappas

Meer info bij je gemeente

www.swappas.be

Speelpleinwerking

Meer info bij je gemeente

www.speelplein.net

02 269 71 80

Op kamp

Jeugdbeweging

Scouts

www.vvksm.be

Chiro

www.chiro.be

KLJ

www.klj.be

KSJ-KSA-VKSJ

www.vksj.org

Sportkampen

Bloso

www.bloso.be

Top vakantie

www.topvakantie.be

Taalkampen

Top vakantie

www.topvakantie.be

Ziekenfonds

Zie hoger

vzw Kinderdienstwww.kinderdienst.be

02 289 72 70

Als je werk zoekt, een opleiding volgt of werk hebt gevonden

VDABwww.vdab.be

0800 30 700

BGDAwww.bgda.be**RVA**www.rva.be**Vakbond**

Christelijke vakbond (ACV)

www.acv-online.be

Socialistische vakbond (ABVV)

www.abvv.be

Liberale vakbond (ACLVB)

www.aclvb.be**Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen**www.hvw.fgov.be

Je kinderen op school

Al je vragen over rechten en plichten in het basisonderwijs

Vlaamse infolijn 1700

02 553 04 15

Verklaring van huisonderwijs

www.ond.vlaanderen.be > leren > website basisonderwijs voor ouders (links)

Brochure 'Gelijke onderwijskansen voor elk kind...'

www.ond.vlaanderen.be/gok > brochures (linkse balk)

'Gids voor ouders met kinderen in het basisonderwijs'

www.ond.vlaanderen.be > leren > Gids voor ouders (onder 'basisonderwijs')

02 553 66 53

Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB)

www.ond.vlaanderen.be/clb

Pesten op school

www.iswlimits.be > steunpunt onderwijs

016 20 85 88

Brochure 'WATHOE: kiezen na de basisschool'

www.go-clb.be > publicaties en werkmiddelen (linkse balk) > infobrochure 'WATHOE: kiezen na de basisschool' – versie alle netten

Klasse: het maandblad voor het onderwijs

www.klasse.be

Ouderverenigingen

Voor het gemeenschapsonderwijs

www.rogovzw.be

Voor het officieel gesubsidieerd onderwijs

www.ovsg.be > ouders, leerlingen en cursisten > koogo

Voor het vrij onderwijs

www.vcov.be

Participeren in het onderwijs

www.ond.vlaanderen.be > leren > gids voor ouders > participatie van ouders en leerlingen

Als het eventjes niet meer gaat**'De gids voor gezinnen'**

www.vlaanderen.be > welzijn & gezondheid (onderaan) > gezin en samenleving

De Raad van Ouders van de Jeugdhulp vzw (ROJ vzw)

www.oudersenjeugdhulp.be > ouders en jeugdhulp

De Opvoedingstelefoon

www.opvoedingstelefoon.be
078 15 00 10

Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning (CKG)

www.ckg.be

Centra voor Integrale Gezinszorg (CIG)**Centrum voor Integrale Gezinszorg**

Vogelzang
Vogelzanglaan 44
1150 Brussel
02 660 58 70
fax 02 672 16 66

Centrum voor Integrale Gezinszorg Huis Ter Leye

Doorniksesteenweg 207-209
8500 Kortrijk
056 22 20 51
fax 056 25 61 78

Centrum voor Integrale Gezinszorg Tamar

Vlasstraat 51
3920 Lommel
011 54 04 20
fax 011 54 64 41

Centrum voor Integrale Gezinszorg Ten Anker

Dorpstraat 7
08420 Den Haan
059 23 46 78
fax 059 23 82 84

Centrum voor Integrale Gezinszorg de Merode

Lichtaartsebaan 102

2460 Kasterlee

014 85 25 36

fax 014 85 36 28

Centrum voor Integrale Gezinszorg De Stobbe

Julius De Geyterstraat 57

2020 Antwerpen

03 260 68 60

vzw Kinderdienst

www.kinderdienst.be

02 289 72 70

Opvoedingswinkels**Opvoedingswinkel Brussel**

www.opvoedingswinkel-brussel.be

02 247 39 60

Opvoedingswinkel Genk

www.opvoedingswinkel.be

089 36 79 40

Opvoedingswinkel Oostende

www.kinfo.be

059 25 53 04

Opvoedingswinkel Roeselare

www.opvoedingswinkel-roeselare.be

051 24 87 89

Opvoedingswinkel Turnhout

www.opvoedingswinkel-turnhout.be

014 68 75 57

Opvoedingswinkel Wetteren

www.dak-teledienst.be>opvoedingswinkel

09 330 05 38

Oefenschool voor ouders

www.gezinsbond.be>dienstverlening>verenigingsleven.

02 507 89 46 (maandag en woensdag)

Centrum voor relatievorming en Zwangerschapsproblemen (CrZ)

www.crz.be > tienerzwangerschappen (linkse balk)

Publicaties in deze reeks:

Scheiden doet lijden

Hoe ga je om met een overlijden of met een (echt)scheiding?

Je geld

Vragen over de belastingen?

Tips over hoe je budget beheren en meer voor minder.

De kinderen

Hoe organiseer je kinderopvang?

Wat moet je weten over je kinderen en de school?

Vragen over de opvoeding van je kinderen?

Hulp in het huishouden

Gezondheid

met informatie over hoe je gezond blijft, waar je terecht kan met gezondheidsproblemen en waar je hulp in het huishouden kan vinden.

Werken

Wie helpt je bij het vinden van werk?

Wat als ik niet (meer) werk?

Wil je aan de slag als zelfstandige?

Wonen

Alles wat je moet weten als je een woning wil huren of kopen.

www.alleenstaandeouder.be

Met de steun van

